

हरिपूर्वा नगरपालिकाको तेस्रो नगरसभामा प्रस्तुत निति तथा कार्यक्रम

हरिपूर्वा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको गरिमामय तेस्रो नगर सभामा उपस्थित नगर उप प्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू, वडा अध्यक्ष तथा नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यमित्रहरु, कर्मचारी वर्गहरु सर्वप्रथम् राष्ट्रिय स्वाधिनता, प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र, गणतन्त्र तथा संघीयताको प्राप्ती र त्यसैको जगमा राष्ट्र निर्माण गर्ने संकल्प सहित भएका बलिदान पूर्ण आन्दोलनहरुमा त्यागका साथ प्राण उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रदा सुमन अपर्ण गर्दछु र तेस्रो नगर सभालाई भव्य र सभ्य रुपमा सम्पन्न गर्नको लागि हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी उपस्थित हुनु हुने सम्पुर्ण सभासदहरुमा म मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट र नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्दै स्वागत गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मुल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीयतह गरी तीनतहको व्यवस्थागर्नुको सथै राज्यशक्तिको प्रयोग तीनै तहबाट संविधान र कानून बमोजिमहुने व्यवस्था गरको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीयतहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, बार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना बनाउने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम आ. व. २०७६/२०७७ को वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने क्रममा हामी आईपुगेका छौ यस महान कार्यक्रम सम्पुर्ण सभासदमित्रहरुले गर्नु भएको सहयोगका लागी धन्यवाद दिन चाहान छु ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ले नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको बिकासको लागी आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक र विषय क्षेत्रगत मध्यमकालिन तथा दिर्घ कालिन योजना बनाई लागु गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले सार्वजनि खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने, मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार गर्ने, आवश्यकताको प्रक्षेपण गर्ने, राजस्वको प्रक्षेपण गर्ने र वित्तीय अनुशासन कायमगर्नु पर्ने व्यवस्था भए अनुरूप हामी जनताका प्रतिनिधीहरुको छवी उच्चहुनु पर्नेमा दुई मत छैन ।

नगर सभासद मित्रहरु नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४, राष्ट्रिय प्रकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४ र स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका २०७४ हरुले गरेका व्यवस्था र संघीय अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, प्रदेश सरकार तथा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय (प्रदेश नं. २) ले गरेका निर्देशन तथा परिपत्रहरुको आधार, नगर सभासद साथीहरुको राय सल्लाह सुभावा, बुद्धिजीवि, शिक्षक, समाजसेवीहरु किसान, मज्जदुर लगायत सम्पुर्ण नगर बासीहरुले दिईएको सुभावा तथा स्थानीय आवश्यकतालाई मध्य नजर गर्दै हरिपूर्वा नगरपालिकाको आर्थिक बिकास, समाजिक बिकास, पूर्वाधार बिकास, वन, वतावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, सुशासन तथा संस्थागत बिकास हुने गरी आ. व. २०७६/०७७ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ।

चालु आ.व. २०७५/०७६ मा योजना छनौट गर्दा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक र विषय क्षेत्रगत मध्यम कालिन तथा दिर्घ कालिन योजनाहरु छनौटमा हामी सबैको ध्यान नपुगेको हुनाले बिकासको

लक्ष्य समाउन निकै कठिन भएको अनुभव भएको छ अतः योजना छनौट गर्दा आर्थिक विकास तथा गरीबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने, उत्पादन मुलक, छिटो छरितो प्रतिफल दिने, जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारी बढ्ने, स्थानीय स्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने, महिला, बालबालिका तथा पिछ्छाडिएको क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभहुने, लैङ्गिक समानता समता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने दीगो विकास, वतावरण संरक्षण हुने, भाषिक, साँस्कृतिक, धार्मिक तथा पर्यटन पर्वद्धन हुने गरी बजेट, नीति तथा कार्यक्रम बनाउने प्रयास गरेको छु । अ.व. २०७५/०७६ को क्षेत्रगत समिक्षा राख्न चाहन्छु ।

क) आर्थिक क्षेत्र : अ.व. २०७५/०७६ मा यस नगरपालिकाले लिइएको राजश्वको नीतिलाई हामीले समाउन नसकेको महशुस हुन्छ तर पनि केही सुधारन्मुख छ । नगरपालिकालाई संवृद्ध बनाउन हो भने राजश्व संकलनको काम लाई सेवाग्राहीको घर दैलो सम्म पुचाउनु पर्ने हुन्छ । आर्थिक क्षेत्र सवल भएको खण्डमा नगरपालिकाको सबै क्षेत्र सक्षम हुने कुरामा दुईमत छैन त्यसैले सवल र सक्षम वित्तिय व्यवस्थापन हुन जरुरी छ ।

ख) सामाजिक क्षेत्र :

नगरपालिकाको ग्रामीण समाजको विकास गर्न अ.व. २०७५/०७६ को बजेट नीति तथा कार्यक्रमले नसकेको आभास हुन्छ । यसका लागि हामी सबै जिम्मेवार छौं । समाज सुधार गर्नको लागि चेतनाको खाँचो हुन्छ उक्त खाँचो परिपूर्ति गर्न विकृतिपूर्ण संस्कारहरुको अन्त्य गरी नयाँ ढंगले अगाडी बढ्नु आवश्यक छ ।

ग) पूर्वाधार क्षेत्र :

अ.व. २०७५/०७६ को पूर्वाधार विकासलाई हेर्ने हो भने नगरपालिकाको विकासका लागि चाहिने पूर्वाधार केही मात्रामा तयार भएता पनि जन अपेक्षा अनुसार कालो पत्रे तथा ढलान सडक निर्माण गर्न नसकेको, नगरपालिका भवन, वडा कार्यालय भवन, विद्यालय भवन, बस पार्क, शहिद पार्क, नगर पार्क, अतिथि सदन, रिडरोड आदि जस्ता पूर्वाधार निर्माणमा तिव्रता ल्याउनु आवश्यक छ ।

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र :

नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना, विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीको व्यवस्था, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तालिम संचालन गरी केही उल्लेखीय कार्य गरेको भए पनि यस क्षेत्रमा गर्नु पर्ने अन्य सुधारका कार्यहरु आवश्यक देखिन्छ । वातावरण संरक्षणको लागि विभिन्न गतिविधि संचालन गर्ने उद्देश्य लिएकोमा हाल सम्म गर्न नसकिएको देखिएकोले वाँकी कार्यक्रमहरु अ.व. ०७६/०७७ मा नियमितता दिनुपर्ने देखिन्छ ।

ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :

अ.व. ०७५/०७६ मा सेवा प्रवाह र सुशासनको क्षेत्रमा केही उल्लेखीय काम भएको तर सेवाग्राहीको चाहाना अनुरूप सेवा प्रदान गर्न नसकेको हुनाले अ.व. ०७६/०७७ मा मानव संसाधन, भौतिक साधन स्रोत, सूचना प्रविधि आदिको उपयोग गरी संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सभासद मित्रहरु अ.व. २०७६/०७७ को बजेट नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । सर्वप्रथम म हरिपूर्वा नगरपालिकाको नीति प्रस्तुत गर्दछु ।

१. आर्थिक क्षेत्र :

क. वित्तीय क्षेत्र :

- १) करदाताहरूको सुविधालाई माध्यमजर गर्दै नगर कार्यपालिकामा राजश्व शाखामा कम्प्युटर विलिङ्ग प्रणाली लागू गरिसकिएको छ अब सबै वडा कार्यालयहरूको राजश्व संकलन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन कम्प्युटर विलिङ्ग प्रणाली लागू गरिदै लगिने छ ।
- २) नगरपालिकाको वित्तीय क्षेत्र सुधारकालागी जनसहभागितालाई प्रवर्द्धन गरी जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गरिने छ ।
- ३) नगरपालिकाको वित्तीय क्षेत्र सुधारका लागी आन्तरिक श्रोतको सम्भाव्यता अध्ययन गरि दिगो श्रोतको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ४) राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस अनुसार नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाको निर्णय अनुसार राजश्वको दर रेट कायम गरी लागू गरिनेछ ।
- ५) वित्तीय सुधारका लागी राजश्व संकलन घर दैलो कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

ख. उद्योग वाणिज्य क्षेत्र:

- १) उद्योग व्यवसाय तथा पसलहरू अनिवार्य रूपमा नगर कार्यपालिकामा दर्ता तथा नवीकरण गर्ने नीती अवलम्बन गरिने छ ।
- २) उद्यमशिलता विकासका लागी घरेलु कार्यालय तथा उद्योग वाणिज्य संघको सहकार्यमा उद्यमशिलता तालिम, गोष्ठी, सेमिनारको आयोजना गरिने छ ।
- ३) स्थानीय घरेलु तथा कुटिर उद्यम व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईने छ ।
- ४) विपन्न महिलाहरूका लागि जिविकोपार्जन सुधारका गर्न विभिन्न प्रकार विकास साभेदार संघसंस्थाहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरी उद्यमशील कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ५) नगरपालिकाले उपयुक्त ठाऊलाइ औद्योगिक क्षेत्र घोषणगरी उद्योग स्थापना गर्न जोड दिने छ ।
- ६) घरेलु तथा कुटिर उद्योग स्थापना र संचालन गर्नको लागी बैक मार्फत ऋण लगानी गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ७) युवा उद्यमशिलता विकास गर्नका लागि विशेष युवा लक्षित कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाईने छ । यसका लागी वजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

ग. पर्यटन क्षेत्र :

- १) हरिपुर्वा नगरपालिका क्षेत्रभित्रका पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानहरू कालीकास्थान, महादेव मठ, सैलेस पोखरी, बाघवला कुटी आधिको पर्यटन प्रवर्द्धन गरिदै लगिने छ ।
- २) धार्मिक तथा पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानहरूको पहिचान अनुसारको पर्यटन प्रवर्द्धन गरिदै लगिने छ ।
- ३) नगर क्षेत्रभित्रका मठ (मन्दिर, पाटी (पौवा, बौद्ध, चैत्य (गुम्बा, मस्जीतहरूलाई संरक्षण तथा मर्मत सम्भार गरी धार्मिक तथा पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानको रूपमा विकास गरिदै लगिने छ ।
- ४) पुरातात्विक महत्व बोकेको गुठी तथा मन्दिरहरूको जिर्णोद्धार गरि धार्मिक पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गरिने छ ।

घ.सहकारी क्षेत्र :

- १ “गाउँ गाउँ सहकारी घर घरमा रोजगारी” भन्ने नारालाई मूर्तरूप दिनको लागी एक वडा एक कृषि सहकारी गठन गर्न वडाहरुमा सचेतना गर्दै किसानहरुलाई आवद्ध गर्ने नीति लिइने छ ।
- २)सहकारी खेती, सामुहिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिने नीति लिइने छ ।
- ३) गरिबी न्यूनीकरणका लागि नगरपालिकाका सबै घरधुरीहरुको सामाजिक नक्सांकन तथा घरधुरीहरुको पहिचान गरि गरिबी न्यूनीकरणका लागि सहकारीको माध्यमले विशेष कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
- ४) सहकारीको माध्यमले स्वरोजगार सृजना गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

ङ.कृषि क्षेत्र :

- १)निर्वाहमूखी खेती प्रणालीलाई व्यवसायिक कृषि प्रणाली तथा आर्गेनिक कृषि प्रणाली तर्फ उन्मुख गरिदै लगिने छ ।
- २)कृषि व्यवसायलाई जीवनको आधार निर्माण गर्नको लागि बेमौसमी खेती, पकेट क्षेत्र, ब्लक क्षेत्र निर्माण तथा कृषि व्यवसायलाई पवर्द्धन गर्नका लागि प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनासंग सहकार्य एवं समन्वय गरिने छ ।
- ३)स्वस्थकर मासु खान पाउने उपभोक्ताको अधिकारको संरक्षण गर्नको लागी मासु व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्नको लागि बजार लाग्ने क्षेत्रहरुमा व्यवस्थित पशु बधशाला निर्माण तथा सञ्चालन गरिने छ ।
- ४)कृषि बस्तुको बजारीकरण गर्नको लागि गोदाम घर र चिस्थान केन्द्र निर्माण गरिने नीति लिइने छ ।
- ५)गोठ सुधार कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा अधि बढाइने नीति लिइने छ ।
- ६)आधुनिक खेती प्रणालीका लागि विभिन्न वडाहरुमा आवश्यक तालिम तथा गोष्ठीको आयोजना गरिने छ ।
- ७)हरिपुर्वा नगरपालिकाका उत्कृष्ट किसान तथा कृषि फर्म, कृषि सहकारी, कृषि समुहका सदस्यहरुलाई कृषि भ्रमण कार्यक्रममा लैजाने नीति लिइने छ ।
- ८)एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ९)माछा पालन व्यवसायलाई प्रभाकारी रूपमा अगाडी बढाउने नीति लिइने छ ।
- १०)नगरपालिका क्षेत्र भित्र व्यवसायिक रूपमा केराखेती गर्ने किसानहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ११) यस नपाको प्रत्येक वडामा डिप बोरिङ्ग जडान गर्ने निति तथा कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- १२) कृषि बजार व्यवसाय प्रवर्द्धन अनलाईन मिडिया को माध्यम बाट गरिने छ ।

२. सामाजिक क्षेत्र :

क) शिक्षा :

- १) हरिपुर्वा नगरपालिकाको शैक्षिक क्षेत्र सुधारका लागी शैक्षिक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम निर्माण गरी सकिएको छ सोही अनुसार अब शैक्षिक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम लागू गर्दै लगिने छ ।
- २) सामुदायिक विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार विकास तथा स्तर उन्नतीको लागि विकास साभेदारीसंग समन्वय गरी श्रोतको व्यवस्थापन गरिने छ ।

- ३) नगरका सबै विद्यालयहरूमा स्रोत साभेदारी गरी पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोशाला स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ४) नगर बासीहरूलाई सुसुचित गर्नको लागि नगर सूचना केन्द्र तथा हरिपुर्वा सामुदायिक पुस्तकालयको स्थापना गरिने छ ।
- ५) साक्षर नगरपालिका घोषण गर्नको लागि सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरूलाई सक्रिय बनाइ निरन्तर शिक्षाको अवसर तथा पहुँच सुनिश्चित गरिने छ ।
- ६) हरिपुर्वा नगरपालिका भित्र रहेका स्रोत केन्द्रलाई शैक्षिक सूचना केन्द्रको रूपमा विकास गरिने नीति लिइने छ ।
- ७) विद्यालयहरूको शैक्षिक क्षेत्र सुधारका लागी अनुदानको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ८) सामुदायिक विद्यालयहरूबाट एस.ई. ई. परिक्षामा राम्रो अंक ल्याउने छात्राहरूलाई माथिल्लो शैक्षिक योगताहाँसिल गर्न लाई विशेष कोष स्थापना गरी प्रोत्सान भत्ता उपलब्ध गराईने छ ।
- ९) विद्यालय भर्ना अभियनलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
- १०) बेटी पढाउ बेटी बचाऊ कार्यक्रम आ.व. ०७६/०७७ मा संचालन गर्न रकम विनियोजन गरी प्रभावकारी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

ख) स्वास्थ्य :

- १) आयुर्वेद चिकित्सा प्रणालीको प्रभावकारी विकास गरिँदै लगिने छ ।
- २) “योग गरौँ निरोग बनौँ ।” भन्ने नारालाई मूर्त रूप दिन सबै वडा केन्द्रमा योग शिविर सञ्चालन गरिने तथा नगर स्तरमा एक योग साधना केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।
- ३) प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी तथा गाउँ घर क्लिनिक नभएको वडाहरूमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना गर्ने र भैरहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवालालाई प्रभावकारी बनाउँन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन प्रक्रियामा सुधार गरिँदै लगिने छ ।
- ४) स्वास्थ्य चौकीहरूमा क्रमश प्रयोगशाला स्थापना गरीदै लगिने छ ।
- ५) नगरपालिकाको हरेक स्वास्थ्य चौकीहरूमा प्रसुती गृह निर्माण गरिँदै लगिने छ ।
- ६) स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने तथा उत्पादन गर्न सकिने खाद्य पदार्थको उत्पादन, पक्वर्द्धन र प्रयोगलाई विशेष जोड दिने गरी समुदायमा आधारित पोषण सम्बन्धी शिक्षा लगायतको माध्यमबाट दीर्घकालीन रूपमा कुपोषणमुक्त गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
- ७) स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट नि : शूलक वितरण हुने अत्याश्यक औषधीहरूको प्रकार तथा संख्यामा क्रमश वृद्धि गर्दै जाने र वितरण गर्ने औषधीको दुरुपयोग नियन्त्रणको विशेष व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ८) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गर्नको लागि रकमको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ९) महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी उनीहरूले प्रदान गर्ने सेवालालाई थप गुणस्तरीय बनाइने छ ।

ग) खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्र :

- १) फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागी नगर कार्यपालिका आफैँ वा अन्य स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा दिगो लैन्ड फिल्ड साईड को व्यवस्थापन गरिने छ ।
- २) “हाम्रो हरिपुर्वा र राम्रो हरिपुर्वा” भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्न एक कार्यनीति बनाई लागु गरिने छ ।

३) हरिपूर्वा नगरपालिकालाई खुल्ला दिशा मुक्त घोषणा भईसकेको हुदाँ जनसंख्याको बढदो चापको अवस्थामा छुट्टिएर बस्ने नयाँ तथा गरिब दलित विपन्न परिवारहरु लाई सौचालय निर्माण तथा त्यसको सरसफाई व्यवस्थापन गरि लगने छ।

४) हरिपूर्वा नगरपालिका भित्रका बजार क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण कार्य आ.व.०७५/०७६ मा सम्पन्न गरिने छ ।

५) स्वच्छ एवम् आधारभुत गुणस्तरीय खानेपानीको दिगो व्यवस्थापनको लागी हरिपूर्वा नगर गौरव खानेपानी आयोजना सञ्चालन गरिने छ।

६)नगरपालिका क्षेत्र भित्रका खानेपानीका श्रोतहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिईने छ ।

७) सडकको किनारमा गाई बस्तु बाँध्न निरुत्साही गर्ने, गोबर, घाँस पराल, दाउरा आदी राखी सडकको सुन्धरतालाई विघार्नेलाई दण्ड जरिवाना गरिने छ ।

घ) संस्कृति प्रवर्द्धन क्षेत्र :

१)नगर क्षेत्रभित्र परम्परा देखि सञ्चालन हुँदै आएको मौलिक कला, संस्कृति, भाषाहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिदै लगिने छ ।

२)नगर क्षेत्रभित्रका धार्मिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका चिज वस्तुहरु संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागी हरिपूर्वा संग्रहालयको स्थापना गरि संस्कृति प्रवर्द्धन गरिने छ ।

३) परम्परा देखि सञ्चालन हुँदै आएको मौलिक चाड पर्वहरु,मेला जात्राहरुलाई संरक्षण गरिने छ ।

ङ) खेलकुद तथा मनोरञ्जन क्षेत्र :

१) “स्वास्थ्यको लागी खेलकुद, राष्ट्रको लागी खेलकुद” भन्ने नारालाई मूर्त रुप दिन नगर खेलकुद विकास समिति गठन गरीखेलकुद विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउँदै नगर स्तरीय लिईने छ ।

२) नगरपालिका क्षेत्रभित्र खेलकुद विकासका लागी कबर्ड हल तथा रङ्गशालाको स्थापना गरिने छ ।

३) नगर खेलकुद विकास समिति गठन गरी एक द्वार नीति द्वारा खेलकुद विकास कार्यक्रम अगाडी बडाईने छ ।

४) राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता ,आ.व. ०७६।०७७मा मेयर क्रिकेट कप प्रतियोगिता संचालन गराउनुको साथै, भलिवल, बक्सीङ्ग, जुडो, कराँते, आदी खेलहरुको विकास गरिदै लगिने छ ।

५) मेला जात्रा लगाउने, पार्क, बनभोज स्थल, सिनेमा घरको व्यवस्था, पौडी पोखरीको व्यवस्था, जेष्ठ नगरिका मनोरंजन केन्द्र आदी संचालन गरिने छ ।

६) युवाहरुको लागि मनोरञ्जन तथा खेलकुद को साथसाथै बौद्धिक विकासको लागि बिभिन्न तालिम तथा गोष्ठीहरु गराईने छ ।

च) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :

१) हरिपूर्वा नगरपालिकाको लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशीकरण सहितको बजेट निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

२) स्थानीय तहको आवधिक र वार्षिक योजनामा लैंगिक मुलप्रवाहीकरण एवं सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गरिने छ ।

३) लैंगिक समानता तथा समावेशीकरणको लक्ष्यलाई स्थानीय तहको संरचना र कार्य योजना निर्माणको व्यवस्था मिलाईने छ ।

४) लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी सुशासन व्यवस्थापन लाई संस्थागत गर्दै लगिने छ ।

- ५) लैंगिक हिंसाविरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गर्दै लैंगिक समानता सम्बन्धी सचेतनामूलक अभियान संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ६) लैंगिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि युवा परिचालन मा जोड दिनेछ ।

३. पूर्वाधार क्षेत्र :

क) स्थानीय सडक, पुल, तथा भोलुङ्गे पुल :

- १) सहभागिता मूलक योजना छनौट प्रक्रियाबाट छनौट भई आएका सडक आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा नगर विकास आयोजनामा समावेश गरिने छ । यसरी सडक आयोजना तोक्दा क्रमागत आयोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिईने छ ।
- २) नगरपालिकाको रिङ्गरोड (चक्रपथ) निर्माण कार्यको सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भईसकेले अब डिपिआर तयार गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाइने छ ।
- ३) सडक अतिक्रमण गरी निर्माण गरिएका स्थायी तथा अस्थायी संरचनाहरू हटाईने छ ।
- ४) सडक सिमा तथा सेट व्याक सम्बन्धी नीति निर्माण गरी आ.व. ०७६/०७७ मा लागु गरिने छ ।
- ५) कालो पत्रे सडक तथा ढलान सडक निर्माणमा विशेष जोड दिईने र माटी सडक निर्माण लाई निरुत्सायीत गरिने छ ।
- ६) नगर यातायत गुरुयोजना अनुसार सडकहरू निर्माण गरिने छ ।
- ७) स्थानीय आवश्यकता अनुसार आफै वा विकास साभेदारीको सह(कार्यमा भोलुङ्गे पुल निर्माण गरिदै लगिने छ ।

ख) सिचाई :

- १) साना सिचाई, मझुला सिचाई, तथा बृहत सिचाई आयोजनाहरू विकास साभेदारी, प्रदेश सरकार र केन्द्रीय सरकार संग साभेदारीमा संचालनमा ल्याईने छ ।
- २) सिचाईका लागि आकाशे पानी संकलन केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।
- ३) सिचाईमा लगानि मैत्री वतावरण सृजना गर्नको लागि सहकार्य लाई जोड दिनुको साथै नगरपालिकाबाट अनुदान दिने व्यवस्थाको लागि आ.व. ०७६/०७७ मा कार्य नीती बनाईने छ ।
- ४) समुह सिचाई प्रणलीको अवधारणलाई अगाडी बढाउन रकमको व्यवस्था मिलाईने छ ।

ग) भवन तथा सहरी विकास :

- १) नगर कार्यापालिकाको कार्यालय भवन तथा वडा कार्यालय भवन क्रमश निर्माण गरिदै लगिने छ ।
- २) हरिपुर्वा नगरपालिकाले अतिथि सदन निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन गरी कार्य आरम्भ गरिदै लगिने छ ।
- ३) नगरपालिका भित्र निर्माण गरिने घरहरूको निर्माण स्वीकृति तथा नक्सा पास गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई आ.व. ०७६/०७७ को श्रावणबाटनै कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ४) भवन निर्माण मापदण्डलाई प्रभावकारी बनाई बस्ती विकास हुने क्षेत्रमा सडक ढल, खानेपानी, विद्युत जस्ता सुविधाहरूको वृद्धि गर्न स्रोत परिचालन गरिने छ ।
- ५) हरिपुर्वामा आईतवार, मंगलवार र विहवार लाग्ने तरकारी बजारलाई पायक पर्ने स्थानमा स्थानतरण गरी उक्त स्थानमा घण्टाघर (क्लौक टावर) समेत रहने गरी सहिद पार्क निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ६) हरिपुर्वा नगरपालिकाले टाउन टावर सहितको पार्क निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाउँदै लगिने छ ।

- ७) अपाङ्ग मैत्री, बाल मैत्री, महिला मैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिईने छ ।
- ८) हरिपूर्वा नगरपालिकाको पायक पर्ने स्थानमा बस पार्क निर्माणको लागी आवश्यक जग्गा खरिदकालागी रकमको विनियोजन गरिने छ ।
- ९) साना सहरको पूर्वाधार तयार पारिदै लगिने छ ।
- १०) रिङ्ग रोड निर्माण संगै उक्त क्षेत्रमा सहरी विकास योजना बनाई प्रयटकिय सहर तथा स्मार्ट सहरको विकास गरिने छ । पर्यटकिय सहर तथा स्मार्ट सिटीको विकास गरिने छ ।

घ)उर्जा, लघु तथा साना जल विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा

- १)हरिपूर्वा नगरपालिका क्षेत्रभि विद्युत नपुगेका वडाहरु तथ बस्तीहरुमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणसंग समन्वय गरी विद्युतीकरण कार्य आ.व.०७६/०७७ भित्र सम्पन्न गरिने छ ।
- २)हरिपूर्वा नगरपालिकाको बजार क्षेत्रहरु तथा मठ मन्दिरहरुमा सौर्य सडक बत्ती व्यवस्थापनको कार्यलाई विकास साभेदारीहरुसंग सह कार्यगरी लागत सहभागीतामा अगाडि बढाईने छ ।
- ३)घर घरबाट निष्किने धुँवालाई व्यवस्थापन गर्नको लागी सुधारीएको चुलो कार्यक्रम तथा वायो ग्याँस प्लान्ट निर्माण कार्यलाई लागत सहभागीतामा सञ्चालन गरिने छ ।
- ४)उज्यालो शहर कार्यक्रमको कार्यनीति बनाई प्रभावकारी रुपमा लागु गरिँदै लगिने छ ।
- ५)घर निर्माण संगै सौर्य उर्जा जडान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

ङ) संचार :

- १) हरिपूर्वा नगरपालिका संचार सुविधाबाट बन्चित नगरपालिका भएकोले प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारसंगको समन्वयमा टेलिफोन सेवा आ.व.२०७६/०७७ मा विस्तार गरिने छ ।
- २) हरिपूर्वा नगरपालिका क्षेत्रमा मोवायल फोनको टावर निर्माणका लागि विकास साभेदार संघ संस्थाहरुसंगको सहकार्य उक्त कार्य अगाडी बढाइने छ ।
- ३) नगरपालिका कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई प्रविधियुक्त बनाई सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- ४) एफ.एम रेडियो तथा टेलिभिजन संचालन गर्न निजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

क) वन तथा भुसंरक्षण :

- १) नगरपालिका क्षेत्र भित्रका एलानी , पर्ति जग्गाहरुको खोजि गरि नगर बन्न लगाउने अवधारणलाई अगाडी बढाइने छ
- २) तीन रुख एक बयस्क ब्याक्ति भन्ने नारालाई मुर्तरुप दिनका लागी बृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गर्नका लागी अवश्यक रकम व्यवस्था मिलाईन छ ।
- ३) प्रत्येक विध्यालयको हाताभित्र बृक्षारोपण गरिने छ ।
- ४)नदि कटानलाई रोक्न बृक्षारोपण, तार जाली तथा विशेष प्रकारको घाँस लगाईने छ ।
- ५) भुसंरक्षण गर्नकालागी एक कार्य योजना बनाई लागु गरिने छ ।

ख) जलाधार संरक्षण :

- १) नगरपालिका क्षेत्र भन्नाका पोखरीहरुको संरक्षण गरी जिव प्राणीहरुको विनासलाई रोकिने प्रयास गरिने छ ।
- २) सिमसार क्षेत्रको संरक्षण को लागि उचित बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

ग) वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन :

- १) जलवायु परिवर्तनबाट नगरमा पर्न सक्ने प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सरोकारवाला निकाय, गै.स.स. तथा विकास साभेदारीसंग समन्वय र सहकार्य गरी स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकूल कार्ययोजना तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- २) वातावरणमैत्री विकास पूर्वाधार निर्माण तथा वातावरण प्रदुषण न्यूनीकरणमा जोड दिइने छ ।
- ३) फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि नगर कार्यपालिका आफैँ वा अन्य स्थानीय तहसंगको सहकार्यमा लैन्ड फिल्ड साईड को व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ४) सडक निर्माण गर्दा सडकको दुवै किनारा तर्फ वृक्षरोपण गर्ने नीति लिइने छ तथा वातावरण व्यवस्थापन कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- ५) अन्यावस्यक आगो बाल्ने , फोहोरलाई जलाउने प्रक्रियामा नियन्त्रण ल्याई फोहोर लाई मोहोर मा बदल्ने उपयुक्त नीति ल्याई वातावरण तथा मानव स्वास्थ्यमा गम्भीर असर पुऱ्याउने र दैवी विपति निमत्याउने कार्यक्रमको परम्परालाई बन्द गरिदै लगिने छ ।
- ६) हरिपूर्वा नगरपालिका भरि प्लाष्टिकको भोला प्रयोगकर्ता न्यूनीकरण गर्दै यसको प्रयोगमा पूर्ण रुपमा प्रतिबन्द लगाईने छ ।
- ७) विकास निर्माणको कार्यक्रम संचालन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गरि विकास का गतिविधि संचालन गरिने छ ।

घ) फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन :

- १) ढल निकासको उचित व्यवस्था मिलाईने छ ।
- २) घर घर बाट निस्कने फोहोर पानीलाई ढलमा हाल्नु पर्ने छ उक्त कार्य नगरेमा नियम अनुसार कारबाही गरिने छ ।
- ३) नगरलाई स्वच्छ र सफा राख्नको लागि एक कार्यनीति बनाई लागु गरिने छ ।
- ४) फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि निजिक्षेत्रसंग साभेदारी गरी फोहोरमैला संकलन र बिसर्जन गर्ने नीति लिइने छ ।
- ५) फोहोरमैलालाई श्रोतमै सुन्य बनाउने अवधारण ल्याईने छ ।

ङ) जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रण :

- १) बाढी तथा डुवन नियन्त्रणका लागि एक कोष स्थापना गरी उक्त कोष मार्फत प्रकोप व्यवस्थापन गरिने छ ।
- २) बाढी तथा डुवन नियन्त्रणकालागी तटबन्ध निर्माण गरिने छ ।
- ३) हरिपूर्वा नगरपालिकामा जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ४) नगरपालिका, सुरक्षा निकाय तथा अन्य सेवा प्रदायक सरकारी एवं गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरुसंगको समन्वयमा जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रमहरु गरिने छ ।

च) विपत व्यवस्थापन :

- १) विपत व्यवस्थापनका लागि कोषमा निश्चित रकमको व्यवस्था गरिएको छ । उक्त कोषको परिचालन गरी विपत न्युनीकरण गरिने छ ।
- २) विपत व्यवस्थापनका लागि विपत न्युनीकरण कार्ययोजना बनाई सोही अनुरूप कार्य गरिने छ ।
- ३) विपत व्यवस्थापनका लागि विभिन्न सचेतना मुलक तालिम, गोष्ठी संचालन गर्नुका साथै पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ४) नगरपालिका क्षेत्र भित्र हुने सक्ने विपद्हरुको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्थानीय विपद व्यवस्थापन योजना (एल.डि.आर. एम.पि.) निर्माण गरी लागू गरिने छ ।
- ५) नगर विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी विपद् व्यवस्थापनको कार्यमा जुनसुकै बेला पनि सक्रिय बनाईने छ ।
- ६) विपद्बाट हुने क्षतिको अनुगमन गरी उचित राहतको व्यवस्था मिलाईने छ ।

४. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :-

क) सामान्य सेवा :

- १) नगरपालिका तथा प्रत्येक वडा कार्यालयबाट सामान्य सेवा प्रवाह गर्दा पनि सेवाग्राहीको सुविधालाई मध्यनजर गर्दै मुस्कान सहितको सेवा प्रवाहको लागि सहायता कक्ष (हेल्प डेस्क) स्थापना गरिदै लगिने छ ।
- २) सामान्य सेवा प्रवाहलाई सरलिकरण गरिदै लगिने छ ।
- ३) हरिपूर्वा नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्दा पारदर्शिता, जवाफदेहिता, मितव्ययी, नियम संगत र सहभागितामूलक प्रक्रिया अवलम्बन गरिने छ । यसका लागि सार्वजनिक सुनुवाई, आमदानी तथा खर्चको सार्वजनिकीकरण, सार्वजनिक (सामाजिक लेखा परिक्षण तथा चौमासिक समिक्षा आदि विधिहरु अपनाईने छ ।

ख) सुरक्षा व्यवस्थापन :

- १) हरिपूर्वा प्रहरी चौकिलाई ईलाका प्रहरी कार्यालयमा स्तरउन्नति गर्नका लागि केन्द्रीय सरकार संग समन्वय गरिने छ ।
- २) हरिपूर्वा नगरपालिकाको सुरक्षा व्यवस्थाका लागि नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- ३) प्रहरी कार्यालयको भवन निर्माणका लागि प्रदेश सरकार तथा केन्द्रीय सरकार संग समन्वय गरी कार्य अगाडी बढाईने छ ।
- ४) नगरको सुरक्षाको लागि बजार क्षेत्रमा प्रहरी पोष्ट तथा बिटको स्थापना गरिने छ ।

ग) सूचना प्रविधि :

- १) हरिपूर्वा नगरपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयबाट सञ्चालन गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरु, नीति नियमहरु, कार्यविधि, कार्य आदेश, निर्देशिका, सूचना तथा आयोजनाको विवरण नगरपालिकाको वेवसाईटमा राखिने छ ।
- २) नगरपालिकाले आफ्नो गतिविधिलाई समेटेर तयार पारिने विषयवस्तुहरु स्थानीय एफ. एम. रेडियोमा प्रसारण गरिनुका साथै स्थानीय पत्र पत्रिकाहरुमा समेत प्रकाशन गरिने छ ।
- ३) आ.व. ०७६/०७७ मा नगर सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ ।

- ४) नगरपालिका तथा सबै वडा कार्यालयहरूबाट इन्टरनेट सेवा मार्फत सेवा प्रवाह गरिने छ ।
- ५) नगरपालिकाबाट सेवा प्रवाह गर्दा सूचना प्रविधिका प्रयोगद्वारा कागजी कामलाई प्रतिस्थापन गरिने छ ।
- ६) सूचना प्रविधिको पहुँच पुऱ्याउन विभिन्न कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- ७) नगरपालिको सूचना, चेतनामूलक सन्देश, विधिन्न गतिविधिहरू डिजिटल डिसप्ले टि.भी. तथा मोवाएल एप्सबाट प्रसारण गरिने व्यवस्था मिलाइने छ ।

घ) पञ्जीकरण व्यवस्थापन :

१. नगरपालिका तथा वडा कार्यालयहरूमा पञ्जीकरण शाखाको व्यवस्थापन गरी घटना दर्ता कार्यलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
२. घटना दर्तालाई आ.व. ०७६/०७७ बाट अनलाइन दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्ने कार्य सुरु गरिने छ ।
४. घटना दर्ता सम्बन्धी तालिम, गोष्ठी जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
५. घटना घटेको ३५ दिन भित्र घटना दर्ता गराएमा प्रोत्साहन वापत रु.१००० दिईने व्यवस्था आ.व.०७६/०७७ को श्रावण महिना देखि लागू गरिने छ ।

ङ) स्थानीय तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन :

- १) नगरपालिकाको अभिलेख व्यवस्थापन सूचना केन्द्रमा गरिने छ ।
- २) प्रत्येक वडा कार्यालयहरूमा अभिलेख व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- ३) तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी एक विनियम बनाई लागू गरिने छ ।
- ४) नगर प्रोफाइललाई हरेक वर्ष अद्यावधिक गरि तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिने छ ।
- ५) हरेक ५/५ वर्षमा नगरपालिका क्षेत्रको जनगणना गरी जनसंख्याको विवरण तयार गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

च) सुशासन पवर्द्धन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन :

- १) नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको दरबन्दि संरचना बमोजिम, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा, विषयगत शाखा र वडा कार्यालय मा संघ बाट खटिएका तथा समायोजन भई आएका र स्थानिय तहमा साविकमा कार्यरत कर्मचारीहरूको साथै नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा खटिएका करार सेवाका कर्मचारीहरू समेतलाई काम प्रति उत्प्रेरित गर्न आ.व. ०७६।०७७को संघको बजेट वक्तव्य, तथा २ नं. प्रदेशको बजेट वक्तव्य बाट स्विकृत तलब भत्ता सेवा सुविधा थप एक महिनाको तलब बराबर प्रोत्साहन सेवा पनि यस स्थानिय तह मा समेत आ.व. ०७६।०७७ को श्रावण देखि लागू गरिने छ साथै साविक मा दिइदै आएको स्थानिय भत्ता लाई समेत नियमितता दिनेछ । कर्मचारीमा समय सापेक्ष ज्ञान तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्न समय समयमा अभिमूखिकरण तालिम, गोष्ठी तथा अवलोकन भ्रमण गराउनुको साथै कर्मचारीको अनुशासन कायम राख्न दण्ड र पुरस्कारको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- २) सेवाग्राहीलाई सुशासनको प्रत्याभुति दिन नगरपालिका, विषयगत शाखा, वडा कार्यालयहरूमा नागरिक बडापत्र राखिने छ र त्यसलाई समय सापेक्ष संसोधन गरि सो बमोजिम प्रभावकारी सेवा प्रदान गरिने छ

३)जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरुको कार्यमूल्याङ्गनको आधारमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने प्रतिनिधिलाई सेवा पदकले सम्मान गरिने नीति लिईने छ ।

४)निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुले नगरपालिका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता २०७४ को परिपालना गर्दै प्रचलित कानून तथा नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाले पारित गरेको नीति नियमको अधिनमा रहि जनतालाई सर्वसुलभ सेवा प्रदान गरिँदै लगिने छ ।

५)स्थानीय शासन व्यवस्थामा जनताको अर्थपूर्ण सहभागिता प्रवर्धन गर्दै बढी जनमुखी, सेवामुखी, जनउत्तरदायी, पारदर्शी तथा सु-शासन युक्त स्थानीय शासनको प्रत्याभुति गरिँदै लगिने छ ।

छ)अनुसन्धान तथा विकास :

१) विभिन्न लोप हुँदै गएका संस्कृतिहरुको जर्गेना गर्न लागि खोज अनुसन्धान गरिने छ ।

२) निर्माण कार्यको गुणस्तर परिक्षण गर्नका लागि भविष्यमा प्रयोगशाला स्थापना गरिने छ ।

६) अन्य विविध :

१)हरिपुरवा नगर कार्यपालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन हुने अयोजनाहरु सञ्चालनका लागि योजना कार्यविधि २०७६ निर्माण गरी लागु गरिने छ । उक्त कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम लक्षित समूह विकास कार्यक्रममा रकम विनियोजन गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिँदै लगिने छ ।

२)बालमैत्री स्थानीय शासन राष्ट्रिय रणनीति २०६८ अनुसार बालमैत्री नगरपालिका स्थापना गर्ने तथा बालश्रम उन्मुलन कार्यक्रम अगाडी बढाईने छ ।

३)महिला अधिकार, महिला शशक्तिकरण, घरेलु हिंसा, एच.आई.भि.एडस, महिला स्वास्थ्य आदि बारे जनचेतना अभिवृद्धि गरिने छ । सो कार्यको लागि गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी एकद्वार प्रणालीबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

४)जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने तथा जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र स्थापनाको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ । ८५ वर्ष माथीका जेष्ठ नागरिकहरुलाई नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट व्यवस्था हुने गरी मासिक थप रु २०० । का दरले उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छ ।

५)सामाजिक विकृतिका रूपमा रहेका जातीय छुवाछुत, दाइजो (दहेज) प्रथा, बाल विवाह जस्ता सामाजिक कु-संस्कारहरुको न्यूनीकरण गर्नको लागि जनचेतना अभिवृद्धि गरिँदै लगिने छ ।

६)उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने सबै आयोजनाहरुमा अनिवार्य रूपमा कम्तीमा १५% नगद लागत सहभागीता गरिने छ ।

७) गरिबी न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने स्वरोजगार सिर्जना हुने, रोजगारीका अवसरहरु बढ्ने, उत्पादनमूलक पुर्वाधारको विकास निर्माणमा प्राथमिकताका साथ लगानी वृद्धि गर्न निजी, सरकारी तथा गैह्रसरकारी क्षेत्र र अन्य विकास साभेदारीसँग सहकार्य गरिने छ ।

८)अपाङ्ग मैत्री, बाल मैत्री, महिला मैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिईने छ ।

९)नगर क्षेत्र भित्र अनियमित र अव्यवस्थित रूपमा जग्गा प्लटिङ्ग गर्ने कार्यलाई नियन्त्रण गर्न जग्गा प्लटिङ्ग सम्बन्धित विनियम तर्जुमा गरी लागु गरिने छ ।

१०)राज्य पुर्नसंचरना पछि स्थानीय तहमा समायोजन हुन आएका विषयगत शाखाहरुको व्यवस्थापन गरिँदै लगिने छ । नगर सभासद मित्रहरु अव म माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि चाहिने आवश्यक अनुमानित बजेट पेश गर्ने अनुमति चहान छु ।

हरिपूर्वा नगरपालिकाको आ.व.०७६।७७को प्रस्तावित आय व्यय (बजेट) विवरण				
क्र.स.	विवरण	आ.व.०७५।०७६	प्रस्तावित २०७६।०७७	कैफियत
आय तर्फ				
१	वित्तिय समानिकरण केन्द्रिय	११०१०००००।००	११५२०००००।००	
२	केन्द्रिय राजश्व बाँडफाँड	६५८४२०००।००	७८००००००।००	
३	प्रदेश समानिकरण		७३८२०००।००	
४	आन्तरिक	२००२०५११।००	२००३००००।००	
५	गत बर्ष को अल्या	९६७९८७३२।९३	०।००	
६	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	४४५८१०००।००	७०००००००।००अनुमाणित	
७	प्रदेश सर्शत अनुदान	३३०००००।००	१०००००००।००	
८	प्रदेश बिषेश अनुदान	०	३००००००।००	
९	प्रदेश को समपुरक अनुदान	०	४००००००।००	
१०	केन्द्रिय सर्शत विषयगत अनुदान	८९२८७०००।००	९२२०००००।००	
११	प्रदेश तथा स्थानिय तह क्षमता बिकाश कार्यक्रम	३०५०००।००		
१२	स्थानिय पुर्वाधार विकास सांभेदारी कार्यक्रम	१०३४००००।००		
१३	बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम	१६९२०००।००		
१४	तराई मधेश समृदि कार्यक्रम	७५०००००।००		
१५	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	२५२७०००।००		
१६	प्रदेश राजस्व बाँडफाँड		३२६५०००।०० यातायातबाट	
	जम्मा	४५२२९३२४३।९३	४०३०७७०००।००	
ब्यय तर्फ				
१	नगर स्तरीय योजना	५००२३८५०	३९६०००००।००	
२	वडा नं. १ देखी ९ सम्म को योजना	५१९७६१५०	६७५०००००।००	प्रतिवडा रु. ७५००००/-
३	१ देखी ९ सम्म को लक्षित बिकाश कार्यक्रम	८१०००००	८१०००००।००	
४	चालु प्रशासनिक खर्च	६५८४२०००	७८००००००।००	
५	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम खर्च	४४५८१०००	७०००००००।००अनुमाणित	
६	केन्द्रिय सर्शत विषयगत अनुदान	८९२८७०००।००	९२२०००००।००	
७	प्रदेश तथा स्थानिय तह क्षमता बिकाश कार्यक्रम	३०५०००।००		
८	स्थानिय पुर्वाधार विकास सांभेदारी कार्यक्रम	१०३४००००।००		
९	बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम	१६९२०००।००		
१०	तराई मधेश समृदि कार्यक्रम	७५०००००।००		
११	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	२५२७०००।००		
१२	गत बर्ष को कार्यक्रम	९६७९८७३२।९३		

१३	प्रदेश सर्शत अनुदान	३३०००००।००		
१४	आन्तरिक कार्यक्रम	२००२०५११।००		
१५	प्रदेश समानिकरण अनुदान		७३८२०००।००	
१५	प्रदेश सर्शत अनुदान		१००००००।००	
१६	प्रदेश बिषेश अनुदान		३००००००।००	
१७	प्रदेश को समपुरक अनुदान		४००००००।००	
१८	प्रदेश राजस्व बाँडफाड		३२६५०००।००	
१९	आन्तरिक बाट हुने खर्च		२००३००००।००	
		४५२२९३२४३।९३	४०३०७७०००।००	